

INFORMAȚII INEDITE REFERITOARE LA MIȘCAREA LIBERALĂ DĂMBOVIȚEANĂ

Radu State

Deși venit din război cu o imagine ce reflectă o acută criză de popularitate (existând păreri potrivit cărora era un partid pe cale de dispariție), datorită ideologiei și capacității de a se adapta rapid la noile realități, a noii sale organizări, programului și cadrelor deosebit de valoroase, Partidul Național Liberal nu doar rezistă, ci se impune cu forță pe scena politică românească interbelică.

Vigoarea politică și puternica personalitate a lui Ion I. C. Brătianu au permis ca, impunându-se în fața regelui Ferdinand, să joace rolul primordial în principalele evenimente politice, chiar dacă asta însemna adesea să se folosească fără prejudecăți de oameni, sau momente favorabile. Înțelegerea din 1920 cu Averescu, pe care după vara anului 1921 încearcă să-l înlăture, fuziunile cu fracțiuni din partide din teritoriile unite, pentru a oferi credibilitate noii Constituții în fața disputelor cu țărăniștii, propunerea venirii la putere a unui guvern condus de Barbu Știrbei în 1927, pentru a reuși atragerea în guvern a țărăniștilor pe care să-i oblige în acest fel să recunoască Constituția din 1923 și actul din 4 ianuarie 1926, dominarea regentei, constituie dovezi în acest sens.

Condus din 1927 - după moartea lui Ion I.C. Brătianu - de Vintilă Brătianu, Partidul Național Liberal intra după 1928 în opoziție, perioadă în care se produc sciziuni, între care în iunie 1930, fracțiunea condusă de Gh. Brătianu și excluderea în același an a lui C. Argetoianu. Tot în 1930 conducerea o va lua I.G. Duca cel care revitalizează partidul prin promovarea unor tineri și încearcă să câștige încrederea regelui Carol al II-lea, renunțând la ideea respectării actului din 4 ianuarie 1926, susținută cu tărie de Vintilă Brătianu. Aducând în 1933 partidul la guvernare, Duca este asasinat în același an, urmându-l, din 1934, Constantin I.C. Brătianu. Numirea în fruntea guvernului liberal de către rege a lui Gh. Tătărescu crează în partid tensiuni între orientarea bătrânilor liberali (Brătianu) ce se pronunțau pentru respectarea Constituției și guvernarea prin partidele politice, și cea a tinerilor liberali (Tătărescu), care susțineau sporirea prerogativelor regelui și înlăturarea sistemului democratic prin tolerarea extremei drepte.

Încercată încă din 1934, împăcarea dintre Partidul Național Liberal - Constantin Brătianu și Partidul Național Liberal - Gh. Brătianu se realizează abia în ianuarie 1938, acesta din urmă devenind vicepreședintele partidului. În același an se hotărăște excluderea din partid a lui Tătărescu și a altor

tineri liberali, Tătărăscu înființând un nou partid liberal în 1945 și acceptând să intre în guvernul condus de Petru Groza. Astfel, Tătărăscu "nu a făcut decât să contribuie la slăbirea și fărâmițarea opoziției, fără ca prin aceasta să se salveze pe sine și partidul său", așa cum arăta Vlad Georgescu în volumul "România cu și fără Antonescu".

La 6 noiembrie 1947 neoliberalii sunt înlăturați de comuniști din guvern, între timp vechiul partid liberal suspendându-și activitatea (încă din vara lui 1947).

În ceea ce privește mișcarea liberală dâmbovițeană ea este destul de slab reflectată în fondul cercetat, mișcările în structura conducerii sale, ca și nuanțările care rezultă din scindările propuse în Partidul Național Liberal în perioada interbelică și postbelică fiind prea puțin, uneori chiar deloc identificabile. Informațiile desprinse sunt prin urmare lacunare, extrase mai ales din numeroasele tabele care conțin diferite situații.

O schemă a organizării Partidului Național Liberal Dâmbovița aparținând Securității și întocmită în 1969 precintă numele persoanelor care au constituit Comitetul Județean al partidului, precum și Biroul Politic și Delegația permanentă - ambele cuprinse în acest comitet. Fără a specifica perioada de timp la care se referă, ea cuprinde următoarea structură: Biroul Politic: C. Dimitriu, I. Nicolaescu, I. Bageru, Gr. Tolea, Polizu Dragomirescu, I. Dumitriu, Gh. Manolescu, M. Niculescu, N. Bărbulescu; Delegația permanentă: N. Iordăchescu, N. Dobreanu, I. Irimescu, C. Dănescu, D. Teodorescu, Alex. Popescu, Gh. Părvulescu, N. Rizescu, I. Teodorescu, Alex. Luca, Ghe. Ionescu, C. Sachelarie, Alex. Panaitescu, E. Valculescu, I. Oacheșu, I. Diaconescu, C. Deleanu, C. Cercel, Longin Dobrescu, C. Popescu, St. Stoicescu, I. Costăchescu, F. Stoicescu, Nae Raduța, C. Năstase, M. Popescu, S. Popescu, I. Negoescu, C. Mincu, N. Popescu, M. Ionescu, C. Popescu, Gh. Diculescu, M. Brădeanu, Gr. Mârza; Comitetul Județean: A. Georgescu, C. Popescu, V. Ivănescu, I. Grindeanu, I. Păduroi, S. Petrescu, Preda Iamandi, V. Ionescu, Stelian Nedelcu, D. Popescu, C. Andreescu, Dinu Lacusteanu, V. Stoicescu, I. Dițescu, Ghe. Nicolescu, Ghe. Ciurea, Gogoșoiu Georgescu¹. Numele lui I. Grindeanu și cel al lui Gh. Manolescu prezente aici ne îndreptățesc să credem că este vorba de perioada dinainte de 1930 - când ambii trec la Partidul Național Liberal - Gh. Brătianu care se desprinde din vechiul Partid Național Liberal, sau de după 1938, când aceste două formațiuni liberale se reunifică, dar înainte de 1945, când moare președintele activ C. Dimitriu și cel de onoare - C.I. Nicolaescu și când se desprinde din partid o nouă formațiune; PNL-Tătărăscu.

În ceea ce privește mișcarea liberală de tineret, aceasta a fost condusă în perioada 1933-1938 de N. Iordăchescu (avocat) - președinte, C. Andreescu (preot) - vicepreședinte, A. Părvulescu, I. Florescu, Preda Iamandi, I. Costăchescu, E. Valculescu, ș.a. iar între 1945-1947 de Radu Câmpeanu (avocat) - președinte, Puiu Popescu (medic) - secretar, Valeriu Dumitrescu (profesor) - casier, Iulius Nicolin, Puiu Ganea, ș.a.².

Partidul Național Liberal - Brătianu avea în 1930 la conducere pe Iulian Grindeanu, Gh. Manolescu, D. Câmpeanu, Al. Poenaru, iar Partidul Național Liberal - Tătărăscu - pe Polizu Dragomirescu, C. Dănescu, I. Irimescu, pentru ca într-un buletin informativ al Poliției Târgoviște ce consemnează întrunirea din 9 martie 1947 a acestei ultime formațiuni, conducerea ei să fie alcătuită din N. Rizescu - președinte, I. Costăchescu - vicepreședinte, E. Valculescu - secretar general³.

O altă formațiune de nuanță liberală, atestată în multe dintre documentele studiate este Partidul Național Liberal - Bejan, al cărui comitet județean înființat cu ocazia alegerilor din martie 1948 era constituit din N. Rizescu - președinte, Gh. Protopopescu - secretar general (Patroaia), Timotei Constantinescu - casier (Pucioasa), I. Teodorescu (Bărbuleț), Tr. Diaconescu (Găești), C. Ionescu (Târgoviște), ș.a.⁴.

Între primele acțiuni liberale menționate în fondul cercetat este amintită, într-o notă informativă a Poliției Județene Dâmbovița din 21 aprilie 1932, întrunirea membrilor partidului liberal "Ducist" din Dâmbovița la care au participat circa 150 de persoane și unde au luat cuvântul C. Dimitriu - sub președinția căruia s-a desfășurat întrunirea: C. Dănescu, C.I. Nicolaescu, preotul Ghica Băleni⁵.

După desprinderea fracțiunii conduse de Gh. Brătianu din vechiul partid, cu ocazia alegerilor din 1933, un raport al Poliției Târgoviște (din 18 decembrie 1933) reflecta hotărârea membrilor Gărzii de Fier - Dâmbovița de a nu acorda sprijinul în alegeri acestei fracțiuni liberale, ci candidaților Partidului Poporului, datorită faptului că "din acest partid fac parte și anumiți membri fruntași certați cu Justiția (cazul av. Gr. Tollea și al altora)⁶.

Incidentele specifice perioadelor alegerilor sunt redată în rapoartele și memoriile adresate președintelui Partidului Național Țărănesc de reprezentanții săi din diferite localități. Astfel, cu ocazia alegerilor pentru Senat și Cameră, din decembrie 1933, secția de votare din Brănești devenise (la 20 decembrie) "un vast câmp de măcelărie", când "banda de tâlhari ai lui Rizescu" pândeau alegători ai Partidului Național Țărănesc din Vulcana de Sus, unde "Nicolae Rizescu cunoaște că nu prea a avut niciodată nimic pentru liberali"⁷. În raportul său, Eduard M. Bendic - delegat la alegeri pentru Cameră arăta că la intrarea în Brănești Nicolae Rizescu le spunea însoțitorilor lui Bendic că-l duc la moarte; Gh. Dinu - alt alegător țărănist - a fost bătut și împiedicat să intre în zona de votare de către Petre Popa, I. Talvan, C. Stănescu, I. Mihălchioiu. Cei care votau împotriva liberalilor erau "însemnați cu creta și dați în primire unui bătăuș"⁸. În sălile de votare erau bătăuși cu măciuci, care-i agresau fizic pe cei bănuți a nu vota "cum trebuie", acestora "negarantându-li-se viața", iar principiul votului secret era încălcat cu brutalitate⁹.

În 1937 Partidul Național Liberal câștigă din nou alegerile, în vederea acestora constituind un cartel cu "Frontul românesc", astfel că pe avocatul Lazăr Petrescu - vicepreședintele organizației județene a acestei din urmă

formațiuni - îl regăsim la o întrunire politică a Partidului Național Liberal, alături de dr. I. Costinescu - ministrul sănătății și C. Dimitriu - fost ministru și președinte al Senatului¹⁰.

Despre o altă întrunire, de această dată a Partidului Național Liberal - Tătărăscu, din 2 februarie 1946, de la Pucioasa, există o relatare a detașamentului de poliție Pucioasa, au participat "50-60 de oameni care astăzi se dau oamenii D-lui Dinu Brătianu" și care considerau că "între Partidul Național Liberal - dl. Tătărăscu și Național Liberal - dl. Dinu Brătianu va fi o împăcare cât de curând". La întrunirea desfășurată în localul lui I. Ionescu, la care s-a discutat despre reorganizarea Partidului Național Liberal-Tătărăscu și încercarea de câștigare a unor noi aderenți au participat președintele partidului - N. Rizescu, generalul Tănăsescu - fost primar al orașului Pucioasa, avocații Lazăr Petrescu - fost primar al orașului Târgoviște, Ionel Dimitriu și Ionel Nicolaescu, ziaristul Gr. Clinescu ș.a.¹¹.

În același an, cu ocazia inaugurării unui nou sediu în strada Regele Mihai (Târgoviște) a Partidului Național Liberal - Dinu Brătianu, la 4 aprilie 1946 Poliția Târgoviște informa despre sosirea aici a ministrului Romniceanu, întâmpinat de Ionel Nicolaescu - președintele Partidului Național Liberal Dâmbovița.

I. Nicolaescu amintește în discursul său despre cazuri de îngrădire a libertății de exprimare, că în cazul preotului Andreescu - decorat și invalid de război, care a fost dus la Poliție și maltratată de "invadatorii poliției pe care justiția nu a dovedit a-i identifica", "pentru că a purtat la 8 noiembrie 1945 tabloul regelui Mihai într-o manifestație, sau al studenților molestați (Ganea) pentru că purtau insigne ce-l înfățișau pe rege"¹².

În anul 1947, care a marcat ieșirea treptată de pe scena politică a partidelor liberale, la 9 martie avea loc o întrunire a Partidului Național Liberal - Tătărăscu (Dâmbovița) condus de N. Rizescu - președinte, av. Costăchescu - vicepreședinte și Eugen Vălculescu - secretar general, prilej cu care Rizescu afirma: partide mari (Partidul Național Tătărăscu Maniu și Partidul Național Liberal Brătianu) nu au dat concursul, și numai comuniștii și socialiștii au renunțat la programele lor, ajutându-l pe Domnul Tătărăscu să salveze țara¹³.

Cu puțin timp înainte de alegerile din 28 martie 1948 Biroul de Securitate-Pucioasa, referindu-se la comitetul pentru plasa - Pucioasa al singurei fracțiuni liberale care mai este amintită pentru această perioadă, Partidul Național Liberal - Bejan, arăta: "acest comitet nu mai acționează cu nimic în prezent, mai ales după plecarea fruntașului lor, care era Nae Rizescu, care după naționalizare a plecat la Paris"¹⁴. Totuși, în aprilie 1948, deși comitetele de fabrică de la fabrica de cherestea "Lomas"-Moroeni le-au pus în vedere muncitorilor să voteze noul regim instituit "care este pentru muncitori", în ziua alegerilor au votat pentru Partidul Național Liberal - Bejan: Majina Ioan, Iordan Eremia, Oprea Ioan ș.a.¹⁵. De asemenea, la 30 martie 1948 o informație a aceluiași birou de Securitate îi menționa pe

lucrătorii de la fabrica de ciment din Fieni care votaseră în favoarea Partidului Național Liberal Bejan: Dragomir Ioan, Dumitru Enache, Ghe. Arsene ș.a.¹⁶.

În anul 1949 Serviciul de Securitate Dâmbovița se interesează de fostele "elemente" liberale dispărute de la domiciliu, întocmind o listă cu: preotul Andreescu Constantin (plecat din 1946), N. Iordăchescu (din 1947) - ambii din Târgoviște, Chiriac Teodor (Titu) - fugit din 1948, Didu Sotir (Petrești) - din martie 1949 (toți membrii ai Partidului Național Liberal - Brătianu), precum și Ghe. Protopopescu (Pătroaia) - plecat de la domiciliu din 1949 și Nitu Nicolae (Bucșani) din 1948 (ambii din Partidul Național Liberal Bejan)¹⁷.

Neîmpăcându-se cu noul regim și abuzurile la care erau supuși, cei aflați sub atenta supraveghere a organelor de control ale noului regim "democrat" ca urmare a fostei lor apartenențe politice, răspund în moduri diferite.

Astfel, într-un Buletin Informativ al Serviciului Județean al Siguranței Dâmbovița este semnalat următorul fapt: la 17 iunie 1948 Dumitru Nicu - paznic la moara naționalizată a lui Mihail Vasilescu din Pitaru l-a surprins pe fostul morar Ioan Dobre încercând porumb din magazia morii, pentru a-l duce la locuința fostului proprietar "fost și prezent membru al Partidului Național Liberal Brătianu"¹⁸.

De asemenea, la 1 septembrie 1949 Serviciul Județean de Securitate Dâmbovița semnală un fapt în plasa Titu, pe moșia și în casele lui Ioan Rîzescu (fost membru PNL Brătianu, domiciliat forțat la Câmpulung Muscel), frate cu N. Rîzescu (fugit în Franța) și cu Mircea Rîzescu (condamnat pentru deținere ilegală de arme și "politică ostilă regimului"): în casele devenite prin naționalizare gospodărie de stat, au rămas o mare parte dintre foștii săi oameni de încredere (Mircea Dresaru, Victor Gali, Traian Racotti - foști țărâniști și legionari, ș.a.), care-și luaseră angajamentul de a distruge comuniștii din gospodăria agricolă și Securitate¹⁹.

I. Dobrescu, fost membru al Partidului Național Liberal - Brătianu făcea numai greutăți în comuna Vulcana Băi și, conform sintezei informative a Biroului de Securitate Pucioasa din 17 mai 1950, "s-a exprimat față de Organele Comitetului că o să vedeți voi (...) vine el și partidul lui la putere". În aceleași documente Haralambie Mateescu din Tâta, caracterizat drept "activist infocat", apare în permanentă divergență cu organele comunale, acuzându-l în acest sens pe președintele comitetului că "este un prost și nu știe cum să aplice legea statului". "În tot timpul aduce injurii la adresa guvernului, că a ajuns la conducere numai fierari, tâmplari, etc"., se afirma în continuarea documentului informativ. Ghe. Petrescu din Glodeni era acuzat că "urăște regimul actual, chiar ducând propagandă contra regimului actual printre muncitori, că o să fie vai de noi dacă ne bagă la colectiv". În comuna Brănești, la 16 martie 1950, Nelu Marinescu vizionând la cinematograful un jurnal cu imagini de la înmormântarea lui Lenin ar fi

afirmat "ce dacă a murit, a murit un porc!", iar Nicolae Rădulescu din Bezdead - fost delegat din partea Partidului Național Liberal - Brătianu la toate alegerile - respingea orice propunere de prestații în muncă (curățatul pomilor, de exemplu) susținut fiind de preotul Gh. Panaitescu și Gh. Bănulescu - ambii calificați drept chiaburi²⁰.

Nicolae Năstăsescu din Odobești susținea cu orice prilej continuarea războiului de către anglo-americani, motiv pentru care la 6 aprilie 1950 Secțiunea Regională a Securității Populare din Pitești indica recrutarea de informatori pentru supravegherea acestuia²¹.

În același an Biroul de Securitate- Răcari semnala că foștii membri ai Partidului Național Liberal - Brătianu (I. Badica din Ghimpați, Gh. Neagu și I. Neagu din Slobozia Moară) lansau zvonuri alarmiste în rândul țăranimii sărace și mijlocașe pentru a nu se înscrie în colectiv²², Secția raională Târgoviște a Direcției Județene a Securității Statului a regiunii Ploiești întocmea un tabel cu elemente capabile să treacă la agresiune contra organelor statului, menționându-i printre alții pe: C. Teodorescu din Tătărani, care la 16 aprilie 1952 l-a agresat pe fostul președinte de Sfat Popular spunându-i: "comuniștii lucrează cu picioarele nu cu capul"; I. Marinescu din Dragomirești - fost primar în timpul guvernării antonesciene și frate cu fostul maior Marin Alexandru (aghiotantul lui Antonescu), care s-ar fi manifestat "dușmănos, referitor la cartele, spunând că nu se mai termină odată cu aceste porcării" (1951); Stelian Dițescu din Căndești care a încercat în mai 1952 să-l bată pe secretarul organizației de bază a PMR, spunând că în curând vor veni americanii "cu păsărele cu ciocul de fier" și că "în Partidul Comunist sunt numai țigani"²³.

Există în materialul cercetat și dovezi ale trimiterii în instanță a unor astfel de persoane, ca acele concluzii de învinuire formulate pentru M. Negritu la 27 iulie 1960. Om de încredere al lui N. Răzescu el era acuzat de "uneltire contra ordinii sociale". Astfel, din 1953 după ce a executat un an de pedeapsă administrativă, și până la arestarea sa din 1959 s-a împotrivit achitării cotelor către stat, încât în 1956 este condamnat la 6 luni închisoare corecțională pentru că atunci când organele locale au încercat să-i confiscă unele obiecte pentru neachitarea obligațiilor la care era impus a lovit un membru al comisiei și i-a bruscat pe ceilalți. După ieșirea din închisoare a continuat să-și manifeste regretul că țara este condusă de comuniști, pe care spera să se poată răzbuna când se va schimba regimul. Unul dintre martori susținea că Negritu ar fi afirmat în 1957, în timp ce stăteau la o coadă la pește: "uite ce fac comuniștii noștri: țin populația o zi întreagă pentru o pâine, dar acum o să li se infunde, să nu mai aibă alt 23 august, le va fi ultimul an, am să-ți arăt eu ție ce se mai fac peste vreo două luni hoții ăștia de comuniști"; cu o altă ocazie ar fi afirmat față de o altă persoană: "regimul se va schimba", el abia așteptând acest lucru, ca să se răfuiească cu comuniștii, "să le jupoarie pielea de pe ei". De asemenea lansă zvonuri potrivit cărora imperialiștii urmau să înceapă războiul contra lagărului socialist, după care el și-ar fi recăpătat toate drepturile²⁴.

O altă mărturie se referă la invinuirile aduse medicului Filip Bărbulescu (fiul lui N. Bărbulescu - casier în Biroul Politic Județean al fostului Partid Național Liberal), care intrase în 1956, la Călărași, în legătură cu Cezar Spineanu (președintele fostului Partid Național Țărănesc-Dâmbovița), pe care-l cunoștea încă de când era elev la Liceul Mănăstirii Dealu. De la Spineanu află că acesta avea domiciliu forțat în comuna Pelican și că avea nevoie de ajutor material de la foștii camarazi. În urma discuțiilor purtate ajung la concluzia că după Conferința de la Geneva statele capitaliste în frunte cu SUA vor exercita presiuni la ONU pentru a impune Uniunii Sovietice să cedeze și să revină la forme de guvernare "convenabile imperialiștilor". "Împreună au adus injurii și calomniile actualului regim, conducătorilor lui și Uniunii Sovietice" se afirma în actul de invinuire. Reîntors la Târgoviște la legătura cu Gh. Pușcașu căruia îi transmite indicațiile lui Spineanu și de la care primește 100 de lei ajutor, unul din martori afirmând că i-ar fi dus lui Spineanu și medicamente și că ar fi comentat "dușmănos" închiderea cabinetelor medicale private²⁴. .

Statistici ulterioare desființării partidelor liberale ne oferă tabloul, chiar dacă pe alocuri incomplet, al participării la această mișcare a persoanelor aparținând diferitelor categorii sociale, existând în acest sens spre exemplu numeroase tabele cu situația chiaburilor (pe localități) ce cuprind opțiunea politică în trecut și în momentul întocmirii situației. O astfel de situație întocmită în septembrie 1951 (pentru Adâncă) îi arată pe toți chiaburii înregistrați, ca foști membri ai Partidului Național Liberal, fără apartenență politică însă în acel moment, aceeași situație înregistrându-se la Bărbuleț, Bucșani, Căndești Vale, Nucet sau Cazaci²⁵.

Într-un tabel referitor la încadrarea politică a preoților din Dâmbovița, ce cuprinde și scurte caracterizări ale acestora, apar puțini care au îmbrățișat politica liberală, comparativ cu cei care n-au făcut politică, sau chiar cu foștii legionari. Majoritatea lor, chiar dacă în acel moment înscriși în Partidul Muncitoresc Român sau în Frontul Plugarilor, sunt caracterizați drept "dușmănoși", neputându-se conta pe ei (M. Ionescu - preot din Găești, C-tin Cercel - Pucioasa)²⁶.

Aceeași este situația funcționarilor din comitetele provizorii de conducere a plășilor (situație întocmită în mai 1950 pentru Găești)²⁷, a celor considerați suspecti din rândul cadrelor didactice²⁸, sau a ofițerilor și subofițerilor în rezervă care sau "nu sunt sinceri actualului regim" (N. Ștefănescu - Fieni, I. Oacheșu - Vulcana de Sus, Gh. Vasilescu - Târgoviște, M. Popescu - Adâncă), sau chiar "duc propaganda ostilă actualului regim democrat" (N. Rizescu - Brănești). Exista însă și din cei care "nu fac greutăți regimului actual" (N. Maltezeanu - Pucioasa, N. Diaconescu-Brănești, Alex. Tănăsescu - Bezdead, T. Constantinescu - Pucioasa), sau chiar "activează" și sunt "sincer devotați regimului" (Gh. Ciurea-Moroeni, I. Gherman - Căndești, N. Zahareanu - Târgoviște). Situația era întocmită în perioada 1948-1949²⁹).

Sunt și cazuri când cei aflați sub observație sunt studenți ai căror părinți făcuseră în trecut politica Partidului Național Liberal, ca cei din raza de activitate a Biroului de Securitate Pucioasa: Gr. Maltezeanu (Facultatea de Medicină București), C-tin Iordănescu (Academia Comercială București), Alex. Ionescu (Facultatea de Jandarmi București) ș.a.³⁰.

Făcând cercetări pentru a descoperi în noile formațiuni politice "elemente" cu un trecut politic "dubios" infiltrate în Partidul Muncitoresc sau în Frontul Plugarilor, noile autorități îi caracterizează pe majoritatea ca "oportuniști", înscriși "de formă", unii dintre ei doar "pentru a-și apăra averea pe care o au" (C-tin Oncescu - Pucioasa), sau pentru a se camufla și a continua nestingheriți să țină legătura cu foștii membri ai Partidului Național Liberal sau ai Partidului Național Țărănesc (I. Călinescu - Motăieni, I. Uța - Fieni), astfel încât observăm adesea existența unor cazuri de excludere a acestora, atât din Partidul Muncitoresc Român cât și din Frontul Plugarilor³².

De la 1 iunie 1987 există, în fondul avut în lucru, cea mai recentă situație cu "elementele" ce au activat în Partidul Național Liberal, situație care, fără a se referi la o perioadă anume, dă ca număr total de membri liberali 621, din care 545 în mediul rural, aceeași statistică arătând că aflându-se încă în lucru, deci în urmărirea securității, 25 de persoane³³.

Încercând o reflectare a mișcării liberale din Dâmbovița dintr-un punct de vedere diferit față de cele anterioare, studiul de față este o sinteză a informațiilor din Fondul Serviciului Român de Informații, referitoare la această problemă. Fiind rezultatul unui efort de cercetare arhivistică, lucrarea de față se vrea a fi sursă de informații - bază de plecare pentru viitoare polemici istorice.

Păstrăm o oarecare rezervă asupra veridicității și a acurateții unora dintre ele, având în vedere interesele cărora slujeau sursele citate, perioada cărora aparțin majoritatea lor și lipsa vizibilă a încercării stabilirii unor conexiuni între date și informații.

NOTE

1. Fond SRI, dos. 47, 1936-1970, f.9.
2. Idem, dos. 46, 1937-1950, f. 10.
3. Ibidem, f. 67.
4. Ibidem, f. 131.
5. Ibidem, f. 136-137.
6. Idem, dos. 44, 1923-1977, f. 111.
7. Ibidem, f. 55.
8. Ibidem, f. 129.
9. Ibidem, f. 56.
10. Idem, dos. 46, f. 126.

11. Idem, dos. 45, 1932-1951, f. 266.
12. Idem, dos.46, f. 140.
13. Ibidem, f. 67.
14. Idem, dos. 45, f. 273.
15. Ibidem, f. 270.
16. Ibidem, f. 271.
17. Idem, dos. 46, f. 43.
18. Ibidem, f. 130.
19. Ibidem, f. 81-82.
20. Idem, dos. 45, f. 258.
21. Idem, dos. 46, f. 99.
22. Ibidem, f. 16.
23. Ibidem, f. 18.
24. Ibidem, f. 174-176.
25. Idem, dos. 45, f. 2-25.
26. Ibidem, f. 50.
27. Ibidem, f. 55-59.
28. Idem, dos. 46, f. 24-25.
29. Idem, dos. 48,f. 1946-1949.
30. Idem, dos. 45, f. 253.
31. Ibidem, f. 283, 292.
32. Ibidem, f. 156, 160.
33. Idem, dos. 46.

INFORMATIONS INÉDITES CONCERNANT LE MOUVEMENT LIBERAL DANS LE DÉPARTEMENT DE DÂMBOVIȚA

- Résumé -

Essayant une présentation du mouvement liberal dans le département de Dâmbovița d'un point de vue différent de ceux précédants, l'étude constitue une synthèse des informations gardées dans les Fonds du Service Roumain d'Informations relatives a ce problème.

Resultat des efforts de recherche archivistique, le présent ouvrage veut être une source d'informations et une base de départ pour des futures polémiques historiques.